

הצגת קבלת שבת לקודם וסמיכות מלאה

- (א) כ"ב אלו ס' קבלת שבת (אזכור דאורייתא)
- (ב) אלו ס' אלו ס' ח' ז' ס' ב' צ'
- (ג) אלו ס' אלו ס' ח' ז' ס' ב' צ'
- (ד) כ"ב ח' ח' ס' כ"א (אזכור דאורייתא)

א"ל / 56 / אלו ס' ח' ז' ס' ב' צ'

מזכיר

אזכור שבת (השני)

הזכרת הרבה שמות לבטלה, ואף בשופר ליחיד כה"ג נמי מסתבר דאין בזה סברת הט"ז שהוא טעות מחמת שלא היה מקבל שבת אם היה יודע שיביאו לו שופר, דאף אם ברכה לבטלה הוא רק דרבנן הרי הם שבע ברכות לבטלה והזכרת עוד הרבה שמות לבטלה, שאולי עדיפי מקיום מצות שופר אף שהוא דאורייתא, וכ"ש בזה"ל שלעולם ר"ה בערב שבת הוא רק יום השני שהוא רק יו"ט מדרבנן שהתקיעת שופר שלו הוא רק מדרבנן, ולכן צריך לומר דרק בקהל סובר זה הט"ז דתוקעין אף אחר שהתפלל ערבית דשבת משום דקהל שקבל שבת אף בטעות אין חזו"רין ומתפללין כמפורש בס"מ רס"ג שם אבל לא ביחיד שיצטרך לחזור ולהתפלל, ורק כשהביאו לו השופר אחר קבלת שבת דמזמור שיר ליום השבת גם ביחיד יהיה סברת הט"ז שהוא קבלת שבת בטעות.

שמות לבטלה שבאמצע הברכות שלא שייך לאומרים בלא הברכה, הוא יחיד שטעה ביום המעונן והתפלל של שבת צריך לחזור ולהתפלל כדאיתא בסימן רס"ג סעי' י"ד, איך נימא שבשביל קיום מ"ע דרבנן דספירה בזה"ל להרבה שיטות, וגם שהוא רק בספק דהא איכא דסברי דהספירה ביום אינה כלום, לא יקפיד על ברכה לבטלה דשבע ברכות דבתפלת ערבית דשבת ועל

ובדבר אחד ששכת לספור באור לערב שבת ונזכר למחר אחר שקבל שבת מבעוד יום, אם עדיין יכול לספור כמו שסופרין למחר ביום בלא ברכה כדאיתא בסימן תפ"ט סעי' ו' מצד ספקא דמחלוקת דרבנן ואתא, הנה לע"ד אם רק קבל שבת באמירת מזמור שיר ליום השבת שפיר דימה דחדך ידידי הרה"ג ר' נטע צבי שליט"א להא דפסק הט"ז בתשובתו בסימן ת"ר שבלא היה להצבור שופר והובא להם ע"י נכרי שופר אחר קבלת שבת מבעו"י שצריכין לתקוע שופר מטעם דהוי קבלת שבת בטעות. וי"ל דאם נזכר אחר שכבר התפלל תפלת ערבית של שבת שאם נימא שאינה קבלה הרי ימצא דעבר על שבע ברכות לבטלה וגם על הזכרת

אך לטעם השני של הט"ז דהביא מב"י יו"ד בשם הסמ"ג במילה דאין תלוי בתפלה כלל אם קבלו שבת מבעו"י לא להקל ולא להחמיר וסובר דה"ה לשופר ולכל מצוה ובאבלות וספירת ז' נקיים הוא לחומרא. והוא שיטת האגור בשם מהרי"ל אף להקל בספירת ז' נקיים ביו"ד סימן קצ"ו ברמ"א סעי' א' וכדכתב הגר"א בסק"ו לדבריהם דלא שייך לשבת ודאי לאו לילה הוא, הוא טעם גם לספור ספירה דשכח מאתמול וכדכתבת בשם ידידך הרה"ג ר' אהליאב שליט"א. אבל יש לדון מחמת דאיכא דסברי דכשספר אחר פלג המנחה ספירה דהלילה יצא, עיין במ"ב בבאור הלכה סעי' ג' בד"ה מבעו"י דהרבה אחרונים מפרשים דהצבור שסופרין מבעו"י הוא מפלג המנחה ויוצאין בזה כמו שיוצאין בתפלה הרי כיון שהתפלל מעריב גם ספירה תלוי בזה, ול"ד למילה ושופר וכדומה, אבל להסוברין דהמבעו"י הוא אחר שקיעה דוקא דמי ספירה למילה ושופר לטעם שני דהט"ז.

ועיין בפתחי תשובה סי' רסא סוסע' א שמסתפק במי שקיבל

שבת קודם חשיכה ורצונו לחזור בו מחמת שצריך לעשות מלאכה נחוצה, אם רשאי להשאל כמו שנשאלין על הנדר, ע"ש. ואולי כוונתו דוקא כשלא התפלל ערבית אלא שהוא קיבל את השבת באמירת "בואי בשלום" או "מזמור שיר ליום השבת", ולא הוה כסתרי אהרדי אם ישאל על נדרו. ומצינו מחלוקת הפוסקים בזה, עיין סי' רסג בט"ז ס"ק ג ובפמ"ג מ"ז שם ד"ה ודע, דדעת הלבוש דהוה משום נדר ואי בעי מיתשל על נדרו, ועיין גם סי' תר בט"ז ס"ק ב, וכ"ה בשו"ת שו"מ מהדו"ת ח"ב סי' כג, ע"ש, ועיין לעיל פמ"ג הערה קיד. ושמעתי מהגרשו"ז איערבך שליט"א, דלדעה זו יש להסתפק במי שקיבל את השבת ושכח להתפלל מנחה, אם יכול להשאל על קבלתו ולהתפלל מנחה, משום ספקא, כיון שיש סוברים שאף לאחר קבלת שבת אפשר להתפלל מנחה, לעיל פמ"ג הערה קכח (ומסתבר דלא חשיב כנשאל בשבת לצורך תול), אך אפשר דהא בהא תליא אם זה רק נדר או חשיב ממש כשבת, ולפ"ז הוא רק ספק אחד, עכ"ל. וכן מסתפק הגרשו"ז שליט"א, לדעת הלבוש, אם יכול הבעל להפר קבלת אשתו כדי שתוכל לעשות מלאכה עבורו, ומסתבר שגם ההחלקים על הלבוש, הם סוברים דבט' בא"ב דליכא חיוב תוספת, דשפיר מהני שאלה, עכ"ל. לערוך הא"ר סי' רסג ס"ק לח כותב על דברי הלבוש, דצ"ע לדינא אי מהני התרה, וכן הערוה"ש סי' רסג סעי' כח תמה על דברי הלבוש, וכן משמע לכאורה סי' רסג במ"ב ס"ק סה בשם המ"א, ועיין גם שו"ת חכ"צ סוסי' יא, דא"א לבטל קבלת שבת בשום אופן, ועיין סי' רנג בהגהות רע"א על מ"א ס"ק כו, דמשמע מדברי המ"א דהקדמת הוספה הוה דאורייתא, ועיין מנחת שבת, מנחה חדשה, סי' עו ד"ה סוף סעיף א, ועיין להלן הערה יט. ועיין כף החיים סי' רסא ס"ק כב במסקנתו, דאם קיבל קדושת השבת (ע"י אמירת "בואי בשלום") אינו יכול להתיר, ואם קיבל רק בפה לחוד, שאמר הריני מקבל

וספירת העומר שהזכיר האגור בשם מהרי"ל ראה שיכולה לספור ז' נקיים הוא מזה שאף בליל שבת מחכין על צה"כ לספור כמו דהביא מאכילת מצה ופסח וסוכה, ואין זה אלא מה שהזכיר האגור דשאר מצות אינם תלויים בקבלת שבת כדכתב הגר"א, וזה לא שייך לענינו דהוא אם יכול לספור אחר פלג המנחה כשקבל שבת יותר מעצם דין האגור בלא שום הוכחה, ולא מובן מה שאתה מדגיש על הא דספירת העומר שזכר האגור. עכ"פ לדינא כיון דיותר מסתבר כהסוברים שלא יצא בספירה דהלילה קודם השקיעה אף שהתפללו הקהל ערבית מבעו"י אחר פלג המנחה וגם שיותר נוטה כטעם השני של הט"ז דלכן יכול לספור אף אחר שהתפללו מעריב, והנני ידידו,

שבת, נראה דיכול להתיר.

משה פיינשטיין